

Idrottsrörelsen och corona

– scenarioplanering 2021–2022

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Hur påverkades idrottsrörelsen under 2020?	5
Scenario 2021–2022	13
Slutsatser och åtgärder	23
Bilaga 1: Ekonomiska konsekvenser av corona	26

Inledning

Finns det ett före och ett efter corona? Att vi kommer minnas denna tid är alldeles säkert. Som i många kriser är den första fasen att hantera det mest akuta och att få stöd här och nu. Så småningom kommer en tid för gradvis återgång där allt inte kommer bli sig likt.

Vi vet inte vad som kommer att hända med pandemin, samhället i stort eller idrottsrörelsen under de kommande åren. Men med fler än tre miljoner medlemmar och att nio av tio barn är med i minst en idrottsförening under sin uppväxt spelar idrottsrörelsens väg genom och ut ur pandemin roll för många. Vi vet att om vi genomför bra idrott som lockar många, då kommer vi att bidra till ett starkare samhälle och snabbare återhämtning. Inte minst vad gäller de hälsoutmaningar som har synliggjorts och riskerar att förvärras.

Under våren 2020 genomförde vi en scenarioplanering för slutet av 2020 och nu har vi genomfört en scenarioplanering som omfattar 2021 och med utblick mot 2022. Dessa antaganden kan ligga till grund för möjliga åtgärder för att på bästa sätt och snabbast möjligt möta den utveckling som världen visar sig ta. Det är vad scenarioplanering handlar om och vad vi tillsammans behöver förbereda oss för.

Björn Eriksson

Ordförande

Riksidrottsförbundet och

SISU Idrottsutbildarna

Stefan Bergh

Generalsekreterare

Riksidrottsförbundet och

SISU Idrottsutbildarna

Sammanfattning

Idrott handlar om att samlas för att tillsammans träna och tävla eller titta på idrott. Att samlas många personer på samma plats under en längre tid och ofta med närkontakt är just det som måste undvikas för att stoppa coronaviruset från att spridas.

De förbud, råd och restriktioner som har utfärdats har slagit hårt mot idrotten under 2020, kommer att påverka idrotten kraftfullt under 2021 och sannolikt även 2022. Hur hårt beror på när tillräckligt många har fått vaccin, hur regering och myndigheter väljer att utforma restriktioner, vilket stöd staten och kommunerna ger till idrottsrörelsen, på vilket sätt pandemin skapat beteendeförändringar samt hur samhällsekonomin påverkas.

Riksidrottsförbundet (RF) ser med oro på att den kommunala ekonomin oavsett scenario kommer att behöva stötts upp av statliga bidrag och osäkerheten kring de långsiktiga effekterna är stor. Planerade investeringar riskerar att ställas in och kommunala kostnader som idrott och fritid minskas påtagligt.

Idrottsföreningar kommer behöva höja sina avgifter och klyftan mellan de som har råd att idrotta och de som inte har råd kommer att öka. Detta i en tid där det redan innan corona fanns en växande hälsoklyfta. De grupper som redan innan befann sig i utsatthet riskerar att hamna ännu längre utanför. Den åldersgrupp med ungdomar som vi kämpar med att behålla kan bli ännu svårare att hålla kvar och ännu svårare att rekrytera efter pandemin med inställda träningar och tävlingar. Det finns risk att vi förlorar en generation unga inom idrotten.

RF gör bedömningen att den ekonomiska effekten för idrottsrörelsen kommer ligga mellan fyra och sex miljarder kronor för 2021. Regeringens beslut i december att ge ytterligare stöd till idrottsrörelsen om 335 miljoner kronor för januari och februari 2021 är välkommet. Men utifrån den bedömning RF kan göra idag kommer idrottsrörelsen behöva ett särskilt stöd av regeringen och riksdagen för 2021 på minst två miljarder kronor.

Påfrestningarna kommer vara som störst så länge idrottens begränsningar är som hårdast. Därför är behovet av stöd akut för att parera direkta ekonomiska effekter, men också för att börja en återstart av Sveriges viktigaste folkrörelse för folkhälsan.

Det är angeläget att det statliga stödet för korttidsarbete fortsätter till dess att den övre gränsen av deltagare eller publik vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster tas bort. Vidare är det viktigt att det statliga stödet för hyresreduktion fortsätter till dess att de allmänna råd som begränsar idrottsträning tas bort.

Kommunerna som är idrottsrörelsens stora stöttepelare behöver fortsätta att reducera hyror av kommunala lokaler för idrottsföreningar, vara flexibla med avbokningskostnader och erbjuda aktivitetsstöd på en liknande nivå som budgeterat inför 2020. RF uppmanar kommunerna att se över och förstärka sitt stöd till föreningar som äger eller driftar idrottsanläggningar och idrottsmiljöer eller hyr plats av privata fastighetsägare.

Regeringen och berörda myndigheter behöver omgående forma regelverk och allmänna råd som är anpassade för att tillåta smittsäkert idrottande. Både på bred föreningsnivå, för evenemang som samlar många deltagare och evenemang som samlar mycket publik.

RF och Specialidrottsförbund (SF) bör genomföra och stödja översyn av intäktsmodeller utifrån de olika scenarierna, samt skapa forum för kompetensöverföring och mötesplatser. Kunskapen och innovationstakten för att möta samarbetspartners och sponsorer utifrån de olika scenarierna behöver öka.

Utvecklingen av nya sätt att träna och tävla måste fortsätta. Inte minst för att fortsatt ha hög andel idrottande i alla åldrar och även nå dem som idag står långt ifrån idrotten. Det är särskilt angeläget ur ett folkrörelseperspektiv och ett folkhälsoperspektiv.

RF bör öka sitt kompetensstöd till förbund och föreningar för stöd till medlemmar och ideella ledare. Verktyg, mötesplatser och strukturer för digital utbildning och samverkan behöver förstärkas.

Nio av tio barn är med i minst en idrottsförening under sin uppväxt. Den ger glädje, gemenskap, motorisk utveckling, möjlighet att testa sina gränser och mycket mer. Hur idrottsrörelsens klarar sig genom och ut ur pandemin roll för många barn och ungdomar, för idrottsrörelsen och för samhället.

Hur påverkades idrottsrörelsen under 2020?

Coronavirusets spridning till Europa tog fart i slutet av februari och slog till i Sverige med full kraft i mars. För att minska smittspridningen i samhället vidtogs en lång rad åtgärder. Det som påverkade idrottsrörelsen mest var regeringens beslut den 11 mars att allmänna sammankomster med över 500 personer förbjöds och skärpningen den 27 mars att förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, som idrottstävlingar, med fler än 50 personer. Regeringen gjorde mycket skarpa uppmaningar att undvika onödiga resor inom landet.

Till detta tog Folkhälsomyndigheten (FHM) fram allmänna råd för tränings- och tävlingsverksamhet inom idrotten den 1 april. Där stod att matcher, träningsmatcher, tävlingar och cuper ska skjutas upp för att minska smittspridning av coronavirus, samt att närkontakt mellan idrottsutövare bör undvikas, om möjligt hålla träningar och andra idrottsaktiviteter utomhus, begränsa antalet åskådare och undvika trängsel samt undvika onödiga resor i samband med idrottsutövande.

Framåt sommaren och början av hösten kunde tävlingsidrotten starta igen i många avseenden, men i de allra flesta fall utan publik. Motionslopp och andra tävlingar på allmän plats som orientering, cykel, triathlon med flera kunde inte genomföra stora delar av planerade tävlingar på grund av begränsningarna i förbudsförordningen.

När smittspridningen återigen steg under senhösten infördes för idrotten långtgående restriktioner som förbjöd träning och tävling för personer födda 2004 och äldre, med undantag för yrkesmässig idrott. Barn och ungdomar födda 2005 och senare kunde fortsatt träna men inte tävla. Dessa restriktioner infördes först regionvis, där det fanns mindre skillnader mellan regionerna i råden. Inför jul och nyår beslutade Folkhälso-myndigheten att rekommendationerna skulle bli nationella från den 14 december. Då infördes möjlighet för personer födda 2004 och tidigare att åter träna tillsammans, men smittsäkert, helst utomhus och i grupper omkring åtta personer som flest. Enstaka tävlingar och matcher för unga vuxna och barn tilläts.

Den 20 november beslutade regeringen att förbjuda offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som samlade fler än åtta personer, med undantag för idrottsevenemang som hade möjlighet att ta in upp till 300 i publik till anvisade sittplatser under vissa förutsättningar. Dock fick länsstyrelserna möjlighet att minska den publiksiffran utifrån smittläget. I skrivande stund tillåter ingen region publik på idrottsevenemang.

Den 8 januari 2021 beslutade riksdagen om en ny tillfällig pandemilag som ger möjlighet för regeringen och dess myndigheter att begränsa möjligheten till idrottsverksamhet utifrån risken för smittspridning ytterligare, med ambitionen att göra begränsningarna mer träffsäkra.

Konsekvenser för idrottsrörelsen

Idrotten har drabbats hårt av corona- både ekonomiskt och idrottsligt. Riksidrottsförbundet genomförde tidigt under våren en analys och scenarioplanering. En direkt effekt av pandemin blev att föreningar och förbund inte kunde genomföra planerade evenemang med publik eller många deltagare. Evenemang som var planerade sedan lång tid och där kostnaderna redan vara tagna men intäkterna skulle komma under evenemangets genomförande.

Enkät om ekonomiska konsekvenser för våren 2020

För att få en bild av hur idrottsrörelsen påverkades ekonomiskt och idrottsligt genomfördes under slutet av april och början av maj en enkät för perioden 12 mars till 30 juni. Enkäten som besvarades av närmare 3 000 föreningar och förbund visade att den uppskattade ekonomiska konsekvensen främst var kopplade till inställda evenemang. De uteblivna intäkterna uppskattades till närmare 850 miljoner kronor och kvarvarande kostnader som föreningen eller förbundet inte kom undan uppskattades till 200 miljoner kronor. De nedbrutna resultaten finns i bilaga 1.

Utfallet blev dessvärre än sämre än föreningarnas bedömning. När föreningar och förbund ansökte om stöd för kvartal 1, uppgick ansökningsbeloppet totalt till 1,3 miljarder kronor och då exkluderades intäktstapp från exempelvis sponsorer som inte var bidragsgrundande.

Minskade LOK-stödsaktiviteter vårterminen 2020

De allra flesta idrottsföreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet söker det statliga aktivitetsstödet, LOK-stödet. Ansökan sker två gånger per år och avser då föregående termin. Den senast avslutade och inrapporterade terminen är våren 2020 vilket definieras av perioden mellan 1 januari-30 juni.

Föreningar söker stöd för den verksamhet, ex träningar och tävlingar, där minst tre personer i bidragsberättigad ålder deltar tillsammans med minst en ledare. Bidragsberättigad ålder är 7 - 25 år med undantaget att för personer som har en funktionsnedsättning¹ finns ingen åldersgräns. Där kan idrottsföreningar även registrera aktiviteter med deltagare som är äldre än 25 år.

Förutom att LOK-stödet är ett viktigt stöd till idrottsföreningarna (strax under 600 MSEK fördelas årligen) så ger även rapporteringen av aktiviteter och deltagare en bra bild av hur idrottsdeltagande varierar mellan åren.

LOK-stödet är indelat i fem olika ålderskategorier. Dessa är 7 - 12 år, 13 - 16 år, 17 - 20 år, 21 - 25 år samt 26 år och äldre. För att redovisa enligt den sistnämnda kategorin krävs att deltagarna har en funktionsnedsättning.

Jämfört med snittet 2018 och 2019 så kan vi se att det är de äldre åldersgrupperna som förlorat störst andelar (se tabell 1).

Tabell 1. Deltagartillfällen 2020 jämfört med snittet 2018–2019 uppdelat på åldersgrupper

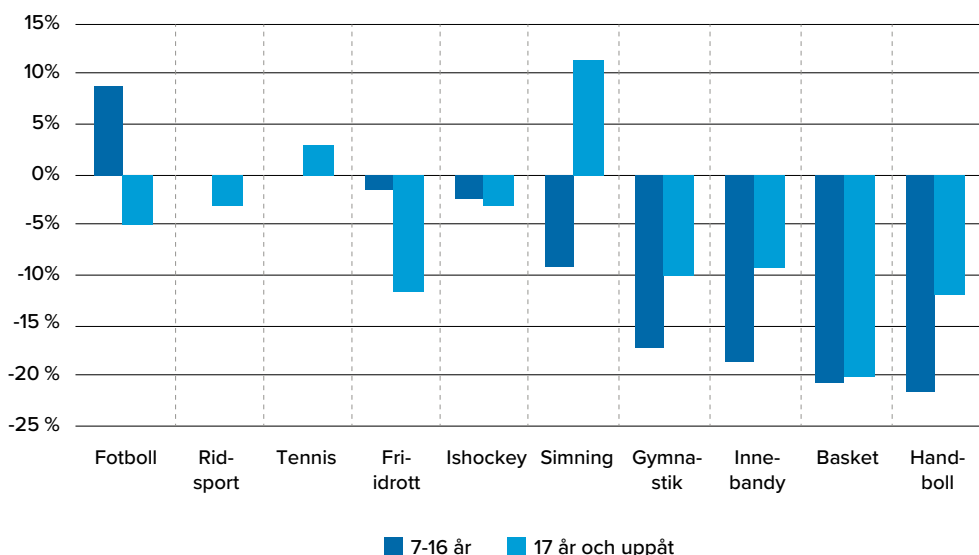
Deltagartillfällen	7-12 år	13-16 år	17-20 år	21-25 år	26+
Snitt 2018-2019	13 291 752	10 108 815	4 336 542	2 261 152	178 808
2020	12 490 539	9 677 658	4 011 323	1 849 524	121 137
Förändring	-6,0%	-4,3%	-7,5%	-18,2%	-32,3%

Den kategorin som enbart innehåller deltagartillfällen för funktionsnedsatta tappade nästan 1/3 av antalet deltagartillfällen jämfört med 2018 och 2019. Största skälet till det är troligen att många av de individer som registreras tillhör riskgrupper där träningsverksamheter i ännu större utsträckning stängdes ner. I gruppen 21 - 25 åringar återfinns vi mycket registrerad tävlingsverksamhet som troligen påverkat då många tävlingar och matcher på seniornivå ställdes in under vårkanten. För att lättare kunna bryta ner det på idrottsnivå slås de två första åldersgrupperna ihop och de tre sista. Då blir det en brytpunkt vid 16 års ålder och i fortsättningen talar vi om åldersgruppen 7–16 år samt 17 år och uppåt.

¹ Deltagare som med anledning av en rörelsenedsättning, synnedsättning, hörselnedsättning eller intellektuell funktionsnedsättning har behov av särskilt anpassade träningsmetoder, specialanpassad utrustning eller ledare med särskild medicinsk och/eller pedagogisk kompetens.

De tio största idrotterna sett till redovisat LOK-stöd utgör ca 84 % av den redovisade verksamheten. Det finns ingen tydlig generell bild som alla förbund delar. Fotbollen som står för ungefär en tredjedel av de redovisade deltagartillfällena ökar i de yngre åldrarna, men tappar i de äldre åldrarna vilket delvis kan förklaras av minskat seriespel under vårterminen. Detta går delvis stick i stäv med övriga lagidrotter som antingen har ett relativt jämnt tapp mellan de olika åldersgrupperna eller har övervikt på tapp för de yngre åldersgrupperna. Möjligen kan detta vara en effekt av att serieverksamheten i stort var över för de äldre grupperna samtidigt som flera cuper och läger återstod och ställdes in för de yngre grupperna. Beträffande gymnastik så inkluderar dessa siffror cheerleading för jämförbarhetens skull. Cheerleading är från juni 2019 ett eget förbund och därmed kan inte deras siffror jämföras med tidigare år då siffrorna redovisades via Gymnastikförbundet. Inräknat Cheerleading minskar Gymnastik ändå. Siffrorna återspeglas i diagram 1.

Diagram 1. Topp-10 – förändring av antalet deltagartillfällen (%).

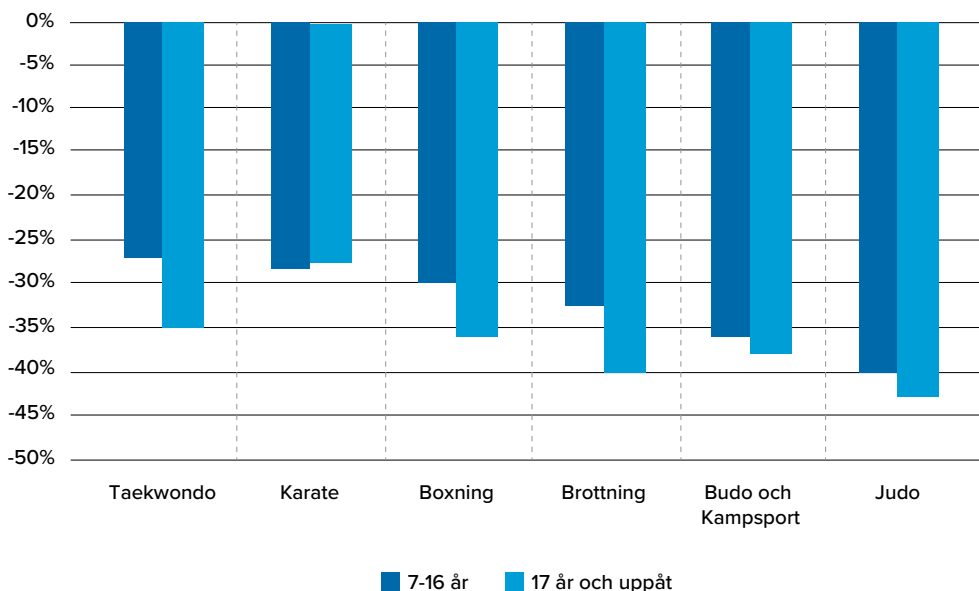

Analysen visar att det är hallidrotterna som haft svårast att upprätthålla sina aktiviteter. Det är föreningar som driver en majoritet av sin verksamhet inomhus, många gånger i trånga lokaler och det är idrotter som har mycket stora evenemang, uppvisningar och liknande under slutet av deras inomhussäsonger.

Utöver de tio största idrotterna märks det att en typ av idrott har haft det tuffare än övriga. Det handlar om kampidrotterna som genomgående redovisat färre aktiviteter och deltagartillfällen. Av de sex SF som kan kategoriseras till kampidrottsförbund tappar samtliga, se diagram 2, vilket kan förklaras av trånga lokaler, i vissa fall stängda lokaler och den öppnbara närheten till varandra som krävs för att utföra idrotterna.

Diagram 2. Kampidrotter – förändring av antalet aktiviteter (%).

Sett till antalet deltagartillfällen är det Budo och Kampsport som drabbats kraftigast av kampsporterna i faktiska deltagartillfällen. De är också det största förbundet av kampsportförbunden. Till skillnad från några av de större lagidrotterna följer kampsporterna annars det allmänna mönstret om att tappet ökar med ökad ålder.

Den preliminära analysen utifrån redovisad närvaroregistrering för hösten 2020 visar att tappet troligen blir större under hösten. Detta framförallt på grund av de skärpta rekommendationerna om att ungdomar över 15 år varken skulle träna eller tävla under delar av november och december.

Minskad träning på Friskis och Svettis

De ideella idrottsföreningarna Friskis och Svettis redovisar en minskning med 9 miljoner träningstillfällen under perioden mars-november 2020 jämfört med samma period 2019. Det motsvarar en minskning med 50 procent av träningsverksamheten för Friskis och Svettis som är Sveriges största motionsaktör med en halv miljon medlemmar

Offentligt stöd

Statligt stöd

Den 20 mars 2020 fick RF besked från regeringen om ett särskilt kompensationsstöd om 500 miljoner kronor. Drygt 4000 föreningar och förbund ansökte om kompensationsstöd för perioden 12 mars–30 juni. Summerat uppgick ansökningarna till närmare 1,3 miljarder kronor. Föreningar sökte för 1 120 miljoner kronor och förbund sökte stöd för 140 miljoner kronor. Notera att i dessa 1,3 miljarder är inte minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediarättigheter inräknade.

I juni gjorde RF en uppskattning att idrottsrörelsen skulle förlora ytterligare cirka 1,2 miljarder kronor under kvartal 3 om restriktionerna låg kvar, minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediasättigheter är ej medräknade. I september 2020 beslutade riksdagen om särskilt kompensationsstöd om 1 miljard kronor för att kompensera de ekonomiska effekterna av pandemin under andra halvåret 2020 samt som ett stöd för återstart därefter.

Samtliga föreningar hade möjlighet att ansöka om stöd för kvartal tre. De föreningar som hade mycket stora och komplexa verksamheter fick möjlighet att ansöka både för kvartal tre och fyra. Dock fick samtliga specialidrottsförbund och dess distrikt anstå med sin ansökan för perioden 1 juli-31 december till mitten av januari. Närmare 2 500 idrottsföreningar sökte om stöd, vilket var klart färre än under kvartal två. Det var väntat, dels för att Folkhälsomyndighetens restriktioner hade lättat och dels för att många föreningar hade möjlighet att minska sina kostnader för planerad verksamhet. Den totala ansökningssumman utifrån de godkända ansökningarna uppgick till 1,3 miljarder kronor där lejonparten var större föreningsdrivna evenemang, som de högsta serierna i de publikintensiva lagidrotterna, motionslopp och stora ungdomscuper. Återigen är det värt att notera att minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediasättigheter inte är medräknade.

I slutet av december beslutade regeringen om ytterligare stöd för januari och februari 2021 om 335 miljoner kronor.

Av de generella statliga stöden nyttjades korttidsarbete i störst utsträckning av föreningar och förbund. Genom att permittera personal minskades kostnaderna avsevärt. Tillväxtverket har beviljat stöd till kategorin sportklubbar och idrottsföreningars verksamhet med 250 miljoner kronor fram till december. Det kan finnas ansökningar som har kategoriserats på annat sätt, men det visar stödets betydelse.

Ytterst få föreningar sökte omställningsstödet som bygger på kraftigt minskad omsättning. Skälet är att de beräkningsgrundande kostnaderna inte var anpassade för idrottsrörelsens verksamhet, då de i huvudsak riktar in sig på fastighetskostnader. Eftersom få idrottsföreningar producerar varor eller idkar försäljning är det få föreningar som har lokaler eller anläggningar som motsvarar det värde de skapar. De idrottsföreningar som tappat mest har oftast sina kostnader kopplat till "rörliga" personalkostnader som inte kunnat medtas i beräkningen.

Vissa föreningar som hyr lokaler av privata fastighetsägare har fått reducerad hyra då fastighetsägaren har ansökt om det statliga stödet för hyresreduktion. En god möjlighet som idrottsrörelsen gärna skulle se att fler fastighetsägare nyttjade.

Kommunalt stöd under 2020

De allra flesta kommuner vidtog åtgärder för att stötta idrotten. Städer och kommuner nära städer vidtog tidigt åtgärder i något större utsträckning än mindre kommuner längre från städer. Kommunerna agerade snabbt kring verksamhet de själva sköter som hyra av kommunala lokaler, bibehållen nivå på kommunalt LOK-stöd och minskade krav på redovisning från föreningar.

Det vanligaste stödet som närmare 7 av 10 kommunerna har vidtagit är att reducera eller ta bort avbokningsavgifter för idrottslokaler, något färre har tillskjutit kontantbidrag, fyra av tio har reducerat sina hyror (notera dock att flera kommuner redan innan pandemin har

nolltaxa för barn- och ungdomsidrott) samt att två av tio kommuner har förstärkt driftsbidraget till föreningar som äger eller sköter en anläggning.

Scenarioplanering för 2020

För att kunna ge stöd och beskriva hur idrottsrörelsen drabbades genomfördes i april 2020 en analys och scenarioplanering för resterande del av 2020.

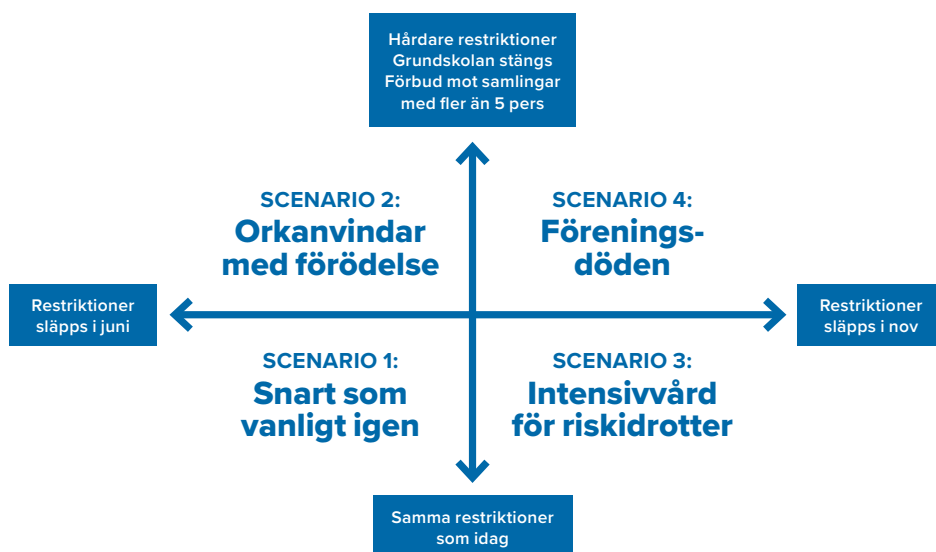
Analysen i respektive scenario byggde på följande underlag:

1. Intervjuer med generalsekreterare (GS) och ledningsfunktioner i närmare 30 SF samt företrädare för de stora motionsloppen och GS för Friskis och Svettis.
2. Förbundsenkät från 12 mars-17 mars.
3. Förbunds- och föreningsenkät för perioden 12 mars-30 juni.
4. Samtal med företrädare från Sveriges kommuner och regioner (SKR), de nordiska idrottsförbunden och nationella kulturorganisationer.

I ett scenarioarbete ska olika möjliga framtider beskrivas och analyseras. Hur framtiden blir är självklart omöjligt att veta och det är många variabler som påverkar det. En metod är att identifiera de variabler som påverkar verksamheten i störst utsträckning och se vad som händer beroende på hur de utvecklas.

RF gjorde bedömningen att de två variabler som påverkade idrottsrörelsen som helhet mest var regeringens och Folkhälsomyndighetens beslut och rekommendationer för hur vi får samlas (träna och tävla) och resa samt när besluten och rekommendationerna kommer att lättas och tas bort.

Scenarioanalysen gjordes utifrån dessa två variabler i ett kors som gav en fyrfältare enligt bilden nedan.

Det mest troliga då bedömdes till scenario 3 och de insatser som då skulle planeras och genomföras tog därför sin utgångspunkt i de utmaningar vi såg i scenario 3 samt från de analyser som gjorts kring föreningar och förbunds enkät- och intervjustvar.

Sammantaget pekade scenario 3 på att lagidrotter med mycket publik skulle drabbas hårt liksom föreningar med många anställda.

Motionslopp, större cuper, marknader och andra evenemang som samlar många personer på samma plats under samma tid skulle inte gå att genomföra. Arrangerande föreningar skulle förlora stora intäkter, ofta den huvudsakliga intäkten utöver medlemsavgifter och offentliga bidrag.

Föreningar som idrottar på anläggningar som de äger, driftar eller hyr privat skulle drabbas hårdare än de som nyttjar kommunala lokaler eller allmän plats.

Föreningar som bygger medlemsintäkter på engångsavgifter och månadsavgifter skulle drabbas hårdare.

De förbund som har en aktivitetsbaserad intäktsmodell skulle drabbas hårt då färre tävlingar skulle kunna genomföras och tävlingslicenserna och tävlingsstarterna riskerade att minska avsevärt.

Förbund med hög självfinansiering skulle ha svårare att få in sina intäkter via medlemmar, sponsorer och evenemang. Avtal kring medierättigheter skulle behöva omförhandlas.

Krav på digitalisering av träning, tävling, möten och utbildningar skulle behöva tillgodoses för att hålla kvalitet och funktion i verksamheten.

Elitidrottare skulle påverkas kraftigt med svårigheter att träna på erforderligt sätt, avsaknad av tävling och sparring på internationell nivå samt inställda eller framskjutna mästerskap.

Tidiga åtgärder

Riksidrottsförbundet (RF) bildade en särskild arbetsgrupp för stöd och rådgivning och inrättade en egen mailadress för att skapa en ingång till RF: corona@rfsisu.se. Man konstaterade att intern och extern kommunikation behövde högprioriteras. Riksidrottsstyrelsen fattade beslut med ekonomisk bäring för att underlätta:

- LOK-stödskompensation – framtagande av modell
- Organisationsstöd för Q2 utbetalat tidigare
- Projektstöd till SF för 2020 får användas friare
- Verksamhetsstöd som ej nyttjats 2020 kan användas 2021
- Bosön, täckande av avbokningskostnader för SF och idrottsföreningar (IF)

RF gav även stöd i att arrangera digitala årsmöten i SF och IF samt stöd för folkbildningen att ställa om till digitala arbetsformer.

RF genomförde påverkansarbete genom att driva ett särskilt stödpaket till idrotten och flexibilitet i förbudet mot allmänna sammankomster på fler än 50 personer. Att föreningar och förbund kunde ta del av regeringens övriga stödpaket blev också viktigt.

Riksidrottsförbundet intensifierade arbetet med både SF och RF-SISU distrikten under denna period och formade stöd och ledning inför hösten anpassat efter vad som bedömdes relevant i corona-situationen.

RF-SISU distrikten startade tidigt dialog med sina kommuner kring;

- gratis hyra av kommunens idrottsanläggningar och möteslokaler fram till sommarlovet
- inrättande av ett tillfälligt lokal- och anläggningsbidrag för föreningar som hyr verksamhetslokaler av annan part än kommunen eller driftar eller äger en anläggning
- säkerställande att den totala summan av det kommunala LOK-stödet för idrottsföreningar skulle bli enligt kommunens beslutade budget inför 2020
- föreningar skulle få dispens med att skicka in av årsmötet godkänd verksamhets-ekonomisk- och revisionsberättelse då årsmöten kunde behövas skjutas upp.

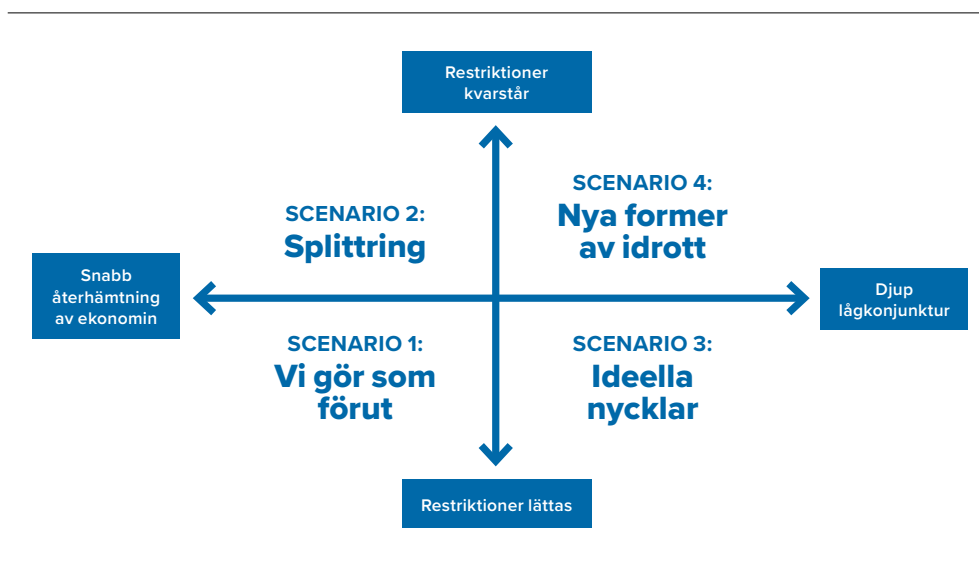
Scenario 2021–2022

När vi blickar mot 2021 och 2022 behöver vi återigen se vilka variabler som är de som får störst påverkan på idrottsrörelsen. Virusets effekter har hunnit fortplanta sig genom samhällets alla delar på ett annat sätt nu än i våras. Spridningen är global och insikten att pandemin kommer att finnas kvar i samhället under lång tid har börjat sjunka in.

Det gör att vi väljer att byta en av variablerna från scenarioplaneringen för 2020. Vi tror att samhällsekonomin utveckling tillsammans med restriktionerna kommer att vara de två variablerna som kommer att påverka idrottsrörelsen i störst utsträckning de kommande åren.

Scenarioplaneringen har diskuterats vid SF-möten samt med RF-SISU-distrikten under hösten 2020. Scenarioplaneringen diskuterades även vid Riksidrottsforum i november 2020.

Utifrån det kan vi rita ett scenariokors med följande axlar:

SCENARIO 1:

Vi gör som förut

Det kommer ett fullgott vaccin tidigt som når stora delar av befolkning i Sverige och globalt under första halvåret 2021. Nationella restriktioner kan lyftas under början av 2021. De globala ekonomiska hjulen börja rulla snabbare än väntat.

Den kommunala ekonomin stötts upp av statliga bidrag men är mycket osäker på sikt. Omsorgskostnader belastar den offentliga ekonomin, men arbetslösheten vänder ganska snabbt tillbaka till siffror som var 2019. Kommuner kommer sannolikt skära i kostnader och fokusera på de lagstadgade kärnuppgifterna. Investeringar minskas och skjuts på framtiden.

Viljan att samlas i större grupper är fortsatt svag, men kommer tillbaka långsamt. Suget efter stora evenemang har minskat påtagligt.

Idrottsverksamhet

Situationen stabiliseras och de ledare som har dragit tungt lass genom 2020 riskerar att tappa energi och engagemang.

Förändringsarbetet på förenings- och förbunds nivå riskerar att avstanna och önskan att gå tillbaka till det som var före pandemin är stark. Samtidigt som människors beteenden och behov av idrott och träning har förändrats, vilket kan leda till att intresset för en verksamhet som utformas på samma sätt som innan pandemin minskar.

Entreprenörer, både föreningar och privata aktörer, kommer fånga nya behov kring idrott och träning som kommer av beteendeförändringar under pandemin.

Tydligt behov av starkt ledarskap för fortsatt förändring för att utveckla och stärka hållbara intäktsmodeller, nya former för träning och tävling. Sannolikt kommer idrotten behöva vara mer lokal och regional en tid framåt.

Den beteendeförändring som ligger kvar tydligast är digitalisering av administration, möten, utbildning och kunskapsöverföring.

Ekonomiska konsekvenser för idrottsrörelsen

Majoriteten av föreningar och förbund kommer mot slutet av året ha återhämtat sig. De föreningar som har stora intäkter via större evenemang får skära i sina omkostnader för att klara sig, men det kommer sannolikt vara hanterbart då sponsor- och mediaavtal troligen kan förlängas. För idrotter som bedöms som riskidrotter (närbkontakt) kan det fortsatt vara ett bekymmer med intäkter till föreningarna.

RF bedömer utifrån effekterna under 2020 att den ekonomiska konsekvensen blir som störst första halvåret, men sammanlagt minst fyra miljarder för hela 2021. Då är minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediarättigheter är ej medräknade.

Intäktsmodeller

Förbunds och föreningars ekonomiska situation är problematisk men hanterbar.

När restriktionerna släpper kommer förståelsen för idrottsrörelsens fortsatta behov av särskilt stöd minska avsevärt. I synnerhet när de kommersiellt starka idrotterna med mycket publik har goda möjligheter att ha evenemang under samma förutsättningar som innan pandemin.

Förbund och föreningar har behov av att stöd för att utveckla sin verksamhet vid evenemang och idrottsutbud med anledning av en ökad konkurrens från ett flertal entreprenörer.

Fördelning av statligt stöd

Den internationella elitidrotten kommer snabbt tillbaka och det blir ett överflöd av mästerskap och tävlingar för att hinna ikapp framskjutna och inställda evenemang för att återgå till vanliga cykler från 2023. Kostnaderna för förbundens elitverksamhet kommer att öka betänkligt under 2021 och 2022.

Offentligt stöd

Idrottens betydelse för folkhälsan och den samhällsnytta som skapas behöver tydliggöras i dialog med politiker och tjänstepersoner. Opinionsbildning bör prioriteras som understryker behovet av stärkt ekonomiskt stöd från både stat och kommun för att hantera de negativa effekterna av coronapandemin i en övergångsperiod till ett normalt tillstånd.

Bristen på idrottsmiljöer och idrottsanläggningar behöver fortsatt synliggöras för att säkerställa att plats för idrott finns med i kommunernas prioriteringar i kommunernas planer.

SCENARIO 2: Splittring

Leveransen av tillräckligt mycket vaccin drar ut på tiden. Endast riskgrupper vaccineras under första halvåret 2021. Nationella restriktioner ligger kvar. Den globala industritunga ekonomin tuffar på i stabil takt och konsumtionen hålls på en relativt god nivå.

Den kommunala ekonomin stötts upp av statliga bidrag och är osäker på sikt. Omsorgskostnader belastar den offentliga ekonomin, men arbetslösheten vänder ganska snabbt tillbaka till siffror som det var 2019. Kommuner kommer sannolikt att skära i kostnader och fokusera på de lagstadgade kärnuppdragen. Investeringar minskas och skjuts på framtiden.

Ohälsan i samhället ökar på grund av restriktionerna. De befintliga socioekonomiskt präglade hälsoklyftorna kommer att bli större, liksom de socioekonomiskt baserade klyftorna i idrottsdeltagande.

Begränsningar kring publik och större evenemang ligger kvar långt in på 2022.

Idrottsverksamhet

Goda möjligheter till varaktig förändring i linje med Strategi 2025. Förbund och föreningar måste fortsätta utvecklingen av nya sätt att träna och tävla.

Ledarskapet kommer att prövas och stöd kring det behöver utvecklas och stärkas. Stöd behövs även för förändringsprocessen på flera nivåer. Det kan handla om utveckling av stödmaterial och verktyg, mötesplatser och strukturer för samtal och samverkan samt att sprida goda exempel.

Utveckling digitala verktyg för att tillgänglig göra den idrott och utbildning som bedrivs för fler bör prioriteras, inklusive att använda digitala verktyg för ny träning och idrott.

Vidare behövs stöd till medlemmar och ideella ledare, så att de vill och orkar vara kvar. Det kan handla om att uppmärksamma de insatser som görs av ledare och vilket ansvar de tar. Metodik för att både behålla och rekrytera. Oro finns för att förlora en generation unga som inte hittar tillbaka till idrotten. Kompetensstöd till förbund och föreningar. Nya ledarstrukturer kan formas så att ledarresurser finns när den utmanande situationen blir långdragen.

Snabb och tydlig kommunikation kring vad olika beslut betyder för verksamheten är avgörande för att skapa förtroende och ge möjlighet till ledare på alla nivåer att fatta kloka beslut.

Den elitinriktade verksamheten drabbas särskilt, medan stora delar av den breda motions- och barn- och ungdomsidrotten klarar sig under omständigheterna bra.

Både föreningar och förbund behöver tänka nytt och kommer att utmanas av entreprenörer som ställer om utifrån de behov som finns.

Ekonomiska konsekvenser för idrottsrörelsen

Alla föreningar som inte har möjlighet att arbeta med kostnadssidan kommer att få det oerhört tufft. I synnerhet om det är föreningar som a) driver sina egen anläggning b) genomför stora publik- och eller deltagareevenemang. Stor risk att många elitföreningar inte överlever liksom föreningar med gym- och eller kampsportsverksamhet. För de föreningar och förbund som är starka på evenemangssidan kommer det också innebära en kraftig begränsning av intäkterna vilket sannolikt innebär uppsägningar av personal, förluster av varumärken, i vissa fall rena konkurser och troligen ett svagare motions- och tävlingsutbud framöver.

Den ekonomiska konsekvensen uppskattas till 1–1,5 miljarder per kvartal. Då är minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediarättigheter är ej medräknade.

Intäktmodeller

Idrottsrörelsen behöver arbeta med nya intäktmodeller som inte bygger på att samla många människor på samma plats samtidigt. Mötesplatser och kompetensstöd för nya lösningar och utveckla verksamheten rörande intäktsbortfall och öka differentieringen av intäktskällor. Ökat behov av samverkan med andra verksamheter som kultur och nöje som liknar idrotten genom att samla många människor på samma plats för upplevelser.

Restriktionerna kommer också att innebära en annan sorts sponsring. Den breda barn- och ungdomsidrotten med stora samhällsnyttoeffekter kommer att få ett ökat kommersiellt värde utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Pandemin är en chans för idrotten att utveckla en modern sponsring där vi utvecklar möjligheter som bidrar till affärsnytta istället för att sälja fast exponering.

Besöksnäringen går på knäna och viljan att gå in i långsiktiga satsningar för enskilda evenemang minskar radikalt, medan planer för framtida årliga evenemang blir mer attraktiva.

Föreningar måste ta höjd i sin verksamhetsplanering för minskad kvalitet och kvantitet på grund av minskade resurser. Föreningar kommer vara tvungna att säga upp personal.

Fördelning av statligt stöd

RF behöver föra dialog med regeringen om möjligheterna att justera i befintliga stöd både för att stödja förbund och föreningar som ställer om och utvecklar verksamheten i linje med Strategi 2025 och för att hålla igång verksamhet under pandemin.

I det ingår att ge större flexibilitet till förbunden hur befintliga stöd kan användas. En del ordinarie verksamhet och projekt kommer att stå tillbaka under en period. Här behövs följsamhet från RF gällande bland annat förbundsutvecklingsplaner.

RF bör överväga om det behövs särskilt stöd över tid för förbund och föreningar som drabbats särskilt hårt.

Offentligt stöd

Idrottens betydelse för folkhälsan och den samhällsnytta som skapas behöver tydliggöras i dialog med politiker och tjänstepersoner. Kraftfull opinionsbildning bör prioriteras som understryker behovet stärkt ekonomiskt stöd från både stat och kommun för att hantera de negativa effekterna av coronapandemin över längre tid.

Lika viktigt är att myndigheter skapar flexibilitet i lagar och rekommendationer så att idrott som kan genomföras smittsäkert också får den möjligheten.

En del i arbetet kommer bli att öka kunskapen hos beslutsfattare på flera nivåer om idrottsrörelsens potential, både vad gäller ekonomiskt stöd och kopplat till den bredd och flexibilitet i idrottsmiljöer/anläggningar som behövs.

Med tanke på osäkerhet och begränsningar för resor internationellt behöver idrott och det offentliga se över anläggningsutvecklingen så att elitidrottare har större möjligheter att träna och tävla i Sverige.

SCENARIO 3:

Ideella nycklar

Det kommer ett fullgott vaccin tidigt som når stora delar av befolkning i Sverige under första halvåret 2021 och globalt under vinter 2021–2022. Nationella restriktioner kan lyftas under början av 2021. De globala ekonomiska hjulen kommer inte igång förrän under andra halvåret 2022.

Den kommunala ekonomin stötts av statliga bidrag. Hög arbetslöshet minskar skatteunderlaget samtidigt som omsorgskostnaderna ökar och konsumtionen är låg. Många företag går i konkurs.

Kommuner kommer skära kostnader som inte är lagstadgade kärnuppdrag då de långsiktiga ekonomiska effekterna är mycket osäkra. Planerade investeringar ställs in och kommunala kostnader som idrott och fritid minskas till minimum.

Viljan att samlas i större grupper är fortsatt svag, men kommer tillbaka långsamt. Suget efter stora evenemang har minskat påtagligt och köpkraften hos allmänheten påverkar möjligheterna att delta i evenemang påtagligt negativt.

Den minskade köpkraften och det minskade offentliga stödet riskerar att förstärka de socioekonomiskt baserade klyftorna för idrottsdeltagande. Idrottens möjlighet att bli en viktig samhällsaktör för att motverka psykisk/fysisk ohälsa utmanas.

När restriktionerna släpper kommer förståelsen för idrottsrörelsens fortsatta behov av särskilt stöd minska avsevärt. I synnerhet när de kommersiellt starka idrotterna med möjlighet till publik kan genomföra evenemang utan starkt begränsande restriktioner.

Idrottsverksamhet

Det förändringsarbete som sker på förenings- och förbunds nivå riskerar att avstanna och önskan att gå tillbaka till som det var före pandemin är stark. Både föreningar och förbund kommer att utmanas av entreprenörer som ställer om utifrån de behov som finns.

Idrottsrörelsen måste våga tänka nytt kring tävlingsformer, men också att tävla lokalt och regionalt i större utsträckning. Entreprenörer, både föreningar och privata aktörer, kommer fånga nya behov kring idrott och träning som kommer av beteendeförändringar under pandemin.

Förbund och föreningar behöver stöd för verktyg, mötesplatser och strukturer för samtal och samverkan samt att sprida goda exempel. I synnerhet utveckling av digitala verktyg för att tillgängliggöra utbildning bör prioriteras.

Kompetensstöd till förbund och föreningar för stöd till medlemmar och ideella ledare är viktigt. Det kan handla om att uppmärksamma de insatser som görs av ledare och vilket ansvar de tar. Metodik för att både behålla och rekrytera. Fler arbetar hemifrån vilket ger möjlighet till fler ideellt engagerade och andra träningstider än idag.

Ideella ledare och ideella krafter kommer vara nycklar för att driva arbetet framåt. Potential för folkbildning, det finns ett sug efter att mötas i mindre grupper och utveckla sig själv och verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser för idrottsrörelsen

De ideella föreningarna med mindre andel kommersiella intäkter liksom liknande förbund kommer klara sig bra under förutsättning att kommunerna trots svåra tider inte drar ner stödet för mycket. Föreningar med stora intäkter via större evenemang får skära i sina omkostnader för att klara sig, men de har möjlighet att överleva. Finns dock stor framtida risk eftersom sponsor- och mediaavtal inte givet förlängs vilket skapar oro framöver. Förbund som förlitar sig stort på kommersiella avtal kommer att få lov att skära i verksamheten och kanske göra det rejält för att hantera de minskade intäkterna på sikt och inte hamna i likviditetsproblem.

Den ekonomiska konsekvensen uppskattas till mer än en miljard per kvartal. Då är minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediarättigheter ej medräknade.

Intäktsmodeller

Risk att obehag för att samlas många på samma plats får konsekvens att intäkter från evenemang, tävlingar och matcher fortsatt kommer att vara begränsat. De arrangörer som ändå kan ta fram nya modeller för massevenemang blir vinnare. Ökat behov av samverkan med andra verksamheter som kultur och nöje som liknar idrotten genom att samla många människor på samma plats för upplevelser.

Idrottsrörelsen behöver arbeta med nya intäktsmodeller som inte bygger på att samla många människor på samma plats samtidigt. Men viljan minskar när många tävlingar, turneringar och evenemang är möjliga att genomföra. RF och förbunden behöver följa och sprida goda exempel på framgångsrika evenemang ”post corona”.

Den stora massan av tävlingar kommer igång som innan pandemin, vilket ger möjligheter till att arbeta med de få partners som har möjlighet att gå in i sponsorsamarbeten. Konkurrensen om sponsorerna hårdnar ytterligare. De som kan integrera samhällsnyttan av idrotten i sina kommersiella samarbeten utifrån ett lokalt och regionalt perspektiv kommer sannolikt ha större möjlighet att lyckas.

Fördelning av statligt stöd

Pandemin har slagit olika mellan idrotter och föreningar, vilket RF:s stödsystem behöver ta hänsyn till. RF bör överväga att utreda differentierat stöd mellan idrotter beroende på effekterna av begränsningarna på grund av pandemin och idrotternas olika intäktsmodeller.

RF bör föra dialog med regeringen om möjligheten att omfördela det statliga stödet och använda låsta medel till prioriterade verksamheter för att hantera effekterna av pandemin.

Offentligt stöd

Det kommer vara viktigt att visa idrottens betydelse för folkhälsan och den samhällsnytta som skapas. Inte minst vad gäller gruppen ungdomar som riskerar att lämna idrotten vilket skulle få omfattande samhällsliga konsekvenser.

Kraftfull opinionsbildning som understryker behovet av fortsatt ekonomiskt stöd från både stat och kommun för att hantera de negativa effekterna av coronapandemin över längre tid.

Fortsatt viktigt är att myndigheter tidigt skapar flexibilitet i eventuella lagar och allmänna råd som kan ligga kvar en tid så att idrott som kan genomföras smittsäkert också får den möjligheten.

Öka kunskapen hos beslutsfattare på flera nivåer om idrottsrörelsens potential, med ett särskilt fokus på bristen på idrottsmiljöer/anläggningar.

SCENARIO 4:

Fler former av idrott

Leveransen av vaccin drar ut på tiden. Endast riskgrupper vaccineras under första halvåret 2021. Nationella restriktioner ligger kvar. Den globala ekonomin går på sparlåga och konsumtionen är rekordlåg.

Den kommunala ekonomin stötts av statliga bidrag. Hög arbetslöshet minskar skatteunderlaget samtidigt som omsorgskostnaderna ökar och konsumtionen är låg. Många företag går i konkurs.

Kommuner kommer skära i kostnader som inte är lagstadgade kärnuppdrag. Planerade investeringar ställs in och kommunala kostnader som idrott och fritid minskas kraftigt då de framtida ekonomiska effekterna är mycket osäkra. Färre individer kommer att involveras i den kommunala utvecklingsverksamheten på grund av behov av snabba och tuffa beslut. Det blir svårare för idrotten att påverka.

Ohälsan i samhället ökar på grund av restriktionerna. De befintliga socioekonomiskt präglade hälsoklyftorna kommer att bli större, liksom de socioekonomiskt baserade klyftorna i idrottsdeltagande. Spänningar i samhället ökar. Idrottsrörelsens roll som samhällskraft är en möjlighet. Samtidigt kommer idrottens samhällsuppdrag väga tyngre vid offentligt stöd.

Begränsningar kring publik och större evenemang ligger kvar långt in på 2022.

Idrottsverksamhet

Beteende i samhället har förändrats vad gäller vilja att samlas och resa. Individualismen blir starkare och alla kollektiva aktiviteter och sammanhang påverkas. Förbund och föreningar måste fortsätta utvecklingen av nya sätt att träna och tävla. Det kan handla om helt nya tävlingsformer, men också att tävla lokalt och regionalt i större utsträckning. Tävlingsregler behöver utvecklas så att antalet domare och funktionärer kan minskas. Digitaliseringen måste slå igenom i tävlingsverksamheten.

Fler vill idrotta själv och organisationsgraden blir lägre. Återgången till den verksamhet som liknar den före pandemin går mycket långsamt. Medlemskapet i ett visst specialförbund blir mindre viktigt när träning och tävling tar nya former och blir mer lokal och mindre nationell. Digitalisering kommer att accelerera och risken för medlemstapp för de som inte hänger med är stor. Splittringen inom idrottsrörelsen mellan de som lyckas ställa om och de som inte har kraften skapar inre slitningar och förändrad maktbalans.

Det förändrade beteendet och ökade arbetet hemifrån ger mer fritid. Möjligheten till mer ideella insatser från fler ökar. Kompetensstöd till förbund och föreningar för stöd till medlemmar och ideella ledare är helt avgörande. Det kan handla om att uppmärksamma de insatser som görs av ledare och vilket ansvar de tar. Metodik för att både behålla och rekrytera. Fler hemarbetande föräldrar ger möjlighet till fler ideellt engagerade och andra träningsstider än idag.

De föreningar och förbund som tänker nytt blir vinnare. Entreprenörer kommer växa fram med social innovation som inkluderar idrott i erbjudandet. Ledarskapet hos förbund och föreningar kommer att avgöra utvecklingen. Idrottsrörelsen behöver öppna upp för samverkan och synergier med andra aktörer.

Elitidrotten lider svårt med minskad ekonomi och färre tävlingar och mästerskap. Många internationella förbund kommer att prövas ekonomiskt och i ledarskapet. Viktigt att utveckla tränings- och tävlingsmiljöer i Sverige som håller internationell standard.

Förbund och föreningar behöver stöd för verktyg, mötesplatser och strukturer för samtal och samverkan samt att sprida goda exempel. I synnerhet utveckling digitala verktyg för att tillgängliggöra utbildning måste prioriteras. Det ger stora möjligheter att nå fler med föreläsare och utbildare med högre kvalitet.

Ekonomiska konsekvenser för idrottsrörelsen

Alla föreningar som finansierar en stor del av sin verksamhet via andra intäkter än bidrag eller medlemsintäkter och i huvudsak drivs ideellt får det oerhört tufft. Föreningar och förbund som har turen att ha rätt sponsorer kan rädda större delar av verksamheten, medan andra inte har möjlighet att hitta andra intäktskällor. Förbund kommer att få säga upp personal liksom nästan alla föreningar som driver egna anläggningar med undantag för möjligen golf och ridsport som via höga medlemsintäkter och företrädelsevis utomhusidrotter kan klara sig.

Hög risk att de förlorade intäkterna behöver läggas på medlemmarna vilket i vissa föreningar kan innebära att medlemmar stängs ute på grund av den ekonomiska situationen.

Den ekonomiska konsekvensen uppskattas till minst 1,5 miljarder per kvartal. Då är minskade intäkter från sponsorer eller eventuella mediarättigheter ej medräknade.

Intäktsmodeller

Den ekonomiska utmaningen är stor och fler ideella krafter kommer att behövas. Föreningar och förbund måste arbeta fram nya intäktsmodeller för att överleva när det offentliga stödet minskar, köpkraften hos allmänheten minskar och intäkter från evenemang minskar. Intäktsmodeller som bygger på välgörenhet får större plats i föreningens ekonomi. Föreningar kommer vara tvungna att säga upp personal och färre tränare kommer bli avlönade.

Svårigheterna att skapa intäkter genom att samla många på samma plats gör att intäktskällorna behöver baseras på fler delar, exempelvis kan kompetensutveckling kring socialt företagande behöva förstärkas.

Besöksnäringen går på knäna och möjligheten att gå in i långsiktiga satsningar för evenemang är kraftigt begränsad.

Kompetensutveckling kring och nya former för samarbeten med näringslivet behöver utvecklas när möjligheten till evenemang och verksamheter som samlar många och får exponering medialt inte är möjligt på samma sätt. Hållbara samarbeten mellan idrott och näringsliv blir allt viktigare.

Möjligheter att hitta samarbeten där flera företag går samman i olika former kring verksamhet och rättigheter inom idrott, kultur och musik i gemensamma koncept.

Fördelning av statligt stöd

Stödformerna behöver ses över för att förstärka stödet till idrottens bas och ordinarie verksamhet. Se över regelverket för LOK-stödet så att nya tränings- och tävlingsformer kan inkluderas.

Breda synen på resursfördelning avseende det särskilda kompensationsstödet. RF bör överväga om mer av stödet ska riktas mot utveckling av verksamhet än att täcka intäktsförluster.

RF bör utreda differentierat stöd mellan idrotter beroende på effekterna av begränsningarna på grund av pandemin och idrotternas olika intäktsmodeller.

RF bör föra dialog med regeringen om möjligheten att omfördela det statliga stödet och använda låsta medel till prioriterade verksamheter för att hantera effekterna av pandemin.

Offentligt stöd

Det kommer vara viktigt att visa idrottens betydelse för folkhälsan och den samhällsnytta som skapas. Inte minst vad gäller gruppen ungdomar som riskerar att lämna idrotten vilket skulle få omfattande samhällsliga konsekvenser.

Kraftfull opinionsbildning som understryker behovet stärkt ekonomiskt stöd från både stat och kommun för att hantera de negativa effekterna av coronapandemin över längre tid. Samtidigt behöver RF betona att idrottsrörelsen inte är ett offentligt verktyg, utan har sin självständighet och sitt egenvärde.

Det är mycket viktigt att myndigheter skapar flexibilitet i lagar och rekommendationer så att idrott som kan genomföras smittsäkert också får den möjligheten.

Beslutsfattare på flera nivåer behöver förstå idrottsrörelsens behov, både vad gäller ekonomiskt stöd och av idrottsmiljöer/anläggningar. Kommunerna kan vilja lägga över ägande och drift av anläggningar till föreningslivet. Stöd för avvägningar kring detta behöver finnas på distriktsnivå.

Vi behöver förstärka berättelsen och kunskapen om elitidrottens betydelse och förutsättningar, vilka utmanas än mer i detta scenario.

Med tanke på osäkerhet och begränsningar för resor internationellt behöver idrott och det offentliga se över anläggningsutvecklingen så att elitidrottare har större möjligheter att träna och tävla i Sverige.

Slutsatser och åtgärder

Idrottsrörelsen har fortsatt en omfattande negativ ekonomisk påverkan på grund av begränsningarna att samlas vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Även om många föreningar har anpassat sin verksamhet är påfrestningarna fortsatt stora.

De regionala restriktionerna och sedan de nationella råden har fått kraftig påverkan på idrottsrörelsen, som i stora delar stängts ner. Effekterna är omfattande både för verksamheten och ekonomin.

När vi blickar mot 2021 och 2022 så har vi i denna scenarioplanering tittat på vilka variabler som får störst påverkan på idrottsrörelsen. Vi tror att samhällsekonomins utveckling tillsammans med restriktionerna kommer att vara de två variabler som kommer att påverka idrottsrörelsen i störst utsträckning de kommande åren.

Riksidrottsförbundet ser med oro på att den kommunala ekonomin oavsett scenario kommer att stöttas upp av statliga bidrag, men osäkerheten kring de långsiktiga effekterna är stor. Hög arbetslöshet minskar skatteunderlaget samtidigt som omsorgskostnaderna ökar och konsumtionen är låg. Många företag går i konkurs. Kommuner kommer sannolikt skära i kostnader som inte är lagstadgade kärnuppdrag, bland annat idrott. Planerade investeringar riskerar att ställas in och kommunala kostnader som idrott och fritid minskas påtagligt. Vi ser med oro på att våra föreningar kommer behöva höja sina avgifter och att klyftan mellan de som har råd att idrotta och de som inte har råd kommer öka.

Allt detta sker i en tid där det redan innan corona fanns en växande hälsoklyfta. De grupper som redan innan befann sig i utsatthet riskerar att hamna ännu längre utanför. Den åldersgrupp med ungdomar som vi kämpar med att behålla kan bli ännu svårare att hålla kvar och ännu svårare att rekrytera efter pandemin med inställda träningar och tävlingar. Det finns risk att vi förlorar en generation unga inom idrotten.

Det finns också en oro över att möjligheten att samlas i större grupper inte kommer vara möjlig på lång tid och viljan till det kommer vara svag när väl restriktionerna släpper. Möjligheten för stora evenemang minskas påtagligt i alla scenarier. I fler av scenarierna kommer även köpkraften hos allmänheten påverka möjligheterna att delta i evenemang påtagligt negativt. Den minskade köpkraften och det minskade offentliga stödet riskerar leda till att idrottsföreningar kommer behöva höja sina avgifter förstärka de socioekonomiskt baserade klyftorna för idrottsdeltagande.

De negativa effekterna drabbar hela idrottsrörelsen, men vissa idrotter har påverkats mer än andra och vissa verksamheter har fått ställa om, anpassa sig och i många fall helt ställa in träning och tävling.

Sammantaget ser Riksidrottsförbundet med stor oro på att alltför många, i synnerhet barn och ungdomar, inte kommer att hitta tillbaka till idrotten efter pandemin. Dessvärre är risken att de barn och ungdomar som kanske behöver idrotten allra mest kommer att vara de som inte kommer tillbaka till idrotten och att de föreningar som tidigare har lockat den målgruppen kommer att vara kraftigt försvagade.

Åtgärder inom idrottsrörelsen

Intäktsmodeller

RF och SF bör genomföra och stödja översyn av intäktsmodeller utifrån de olika scenarierna, samt skapa forum för kompetensöverföring och mötesplatser.

RF bör initiera ett arbete med att hitta nya intäktsströmmar för evenemang, t.ex. digitala intäktsströmmar.

RF och SF bör fortsätta att öka kunskapen och innovationstakten för att möta samarbetspartners och sponsorer utifrån de olika scenarierna.

Fördelning av statligt stöd

RF bör se över möjligheten att skapa flexibilitet och mer träffsäkerhet i sina stödsystem för att hjälpa förbund och föreningar att hantera pandemins ekonomiska effekter.

Verksamhetsstöd till förbund och föreningar

RF bör intensifiera sitt stöd till förbund för att fortsätta utvecklingen av nya sätt att träna och tävla. Inte minst för att fortsatt ha hög andel idrottande i alla åldrar och även nå dem som idag står långt ifrån idrotten. Det är särskilt angeläget ur ett folkrörelseperspektiv och ett folkhälsoperspektiv.

RF bör öka sitt kompetensstöd till förbund och föreningar för stöd till medlemmar och ideella ledare.

RF bör öka sitt stöd till elitidrotten och stödja förbund i långsiktiga planer med hänsyn till de olika scenarierna.

RF bör öka sitt stöd för verktyg, mötesplatser och strukturer för samtal och samverkan samt att sprida goda exempel. I synnerhet utveckling av digitala verktyg för utbildning.

Åtgärder från regeringen och myndigheter

Statligt kompensationsstöd till idrottsrörelsen

RF gör bedömningen att den ekonomiska effekten för idrottsrörelsen kommer uppskattningsvis ligga mellan fyra och sex miljarder kronor för 2021.

I det bästa scenariot är den ekonomiska konsekvensen minst en miljard per kvartal även om vaccinering kommer igång snabbt och smittspridningen minskar. Flera förbund och föreningar kommer att ställa om, men så pass stora delar av idrottsrörelsens samlade intäkter genereras från evenemang, tävlingar och matcher som samlar många, samtidigt på samma plats att dessa kommer att tappa intäkter under hela året i nästan lika stor omfattning som 2020.

Sannolikt kommer tappet på medlemsidan också öka om inte verksamheten kan komma igång tämligen snabbt i början av 2021. RF ser det som rimligt att återanvända prognoserna från 2020 i det värsta scenariot för 2021 (scenario 4), dessa prognoser visar på en total ekonomisk konsekvens på minst sex miljarder kronor för idrottsrörelsen.

Utifrån den bedömning RF kan göra idag kommer idrottsrörelsen behöva ett särskilt stöd av regeringen och riksdagen på minst två miljarder kronor kopplat till scenario 1 och 2. Beroende på hur pandemin och samhällsekonomin utvecklas kommer behovet av stöd att vara större om scenario 3 och 4 inträffar.

Ordinarie statligt stöd

RF gör bedömningen att regeringen i samråd med RF behöver anpassa formuleringar i regleringsbrevet för 2022 så att RF får möjlighet att fördela det statliga stödet på ett mer träffsäkert sätt utifrån behoven som uppstår på grund av pandemin. Inom ramen för det ordinarie stödet bör även resurser för en hållbar folkhälsosatsning inrymmas och därmed måste ramen ökas

Statligt stöd i övrigt

Det är angeläget att det statliga stödet för korttidsarbete fortsätter till dess att den övre gräns av deltagare eller publik vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster tas bort.

Det är angeläget att det statliga stödet för hyresreduktion fortsätter till dess att de allmänna råd som begränsar idrottsträning tas bort.

Kommunalt stöd

Det är av stor betydelse att kommuner fortsätter att reducera hyror av kommunala lokaler för idrottsföreningar och är flexibla med avbokningskostnader.

RF uppmanar kommunerna att se över och förstärka sitt stöd till föreningar som äger, driftar idrottsanläggningar och idrottsmiljöer eller hyr plats av privata fastighetsägare.

RF uppmanar kommunerna att behålla sitt aktivitetsstöd på minst samma nivå totalt 2021 som det var budgeterat 2020. Samt att använda en fördelningsmodell där de som varit tvungna att minska sin verksamhet på grund av pandemin får ett fullgott aktivitetsstöd.

RF uppmanar kommuner att utöver de stöd som ges via RF, övriga statliga och kommunala stöd överväga särskilda insatser för att stödja föreningar i särskilt behov på grund av pandemin.

Begränsande regleringar

Regeringen och berörda myndigheter behöver omgående forma regelverk och allmänna råd som är anpassade för att tillåta smittsäkert idrottande. Både på bred föreningsnivå, för evenemang som samlar många deltagare och evenemang som samlar mycket publik.

BILAGA 1

Ekonomiska konsekvenser av corona

Detta dokument är en sammanfattning av den enkät som har besvarats av Idrottsföreningar under slutet av april och första dagarna i maj vad gäller ekonomiska konsekvenser under perioden 12 mars – 30 juni. Cirka 3 000 föreningar har svarat. Antalet föreningar som svarat motsvarar samtidigt mindre än 20 % av alla föreningar i Sverige. Med andra ord kan vi tänkas oss att fler föreningar har haft ekonomiska konsekvenser än de som svarat, exempelvis föreningar inom lagidrott med stora evenemang under perioden.

Bakgrundsvariabler

- Antal förningar = 2 990
- Antal kommuner = 282
- Antal Specialidrottsförbund = 68

Ekonomiska konsekvenser

Tabell 1 visar de ekonomiska konsekvenser som föreningar har angett för evenemang/tävlingar samt sin träningsverksamhet under perioden 12 mars – 30 juni

Tabell 1. Ekonomiska konsekvenser för evenemang/tävlingar respektive träningsverksamhet (N=2990)

Ekonomiska konsekvenser	Summa (kronor)
Evenemang/Tävling	1 046 295 462
Träningsverksamhet	122 221 165
Totalt	1 168 516 627

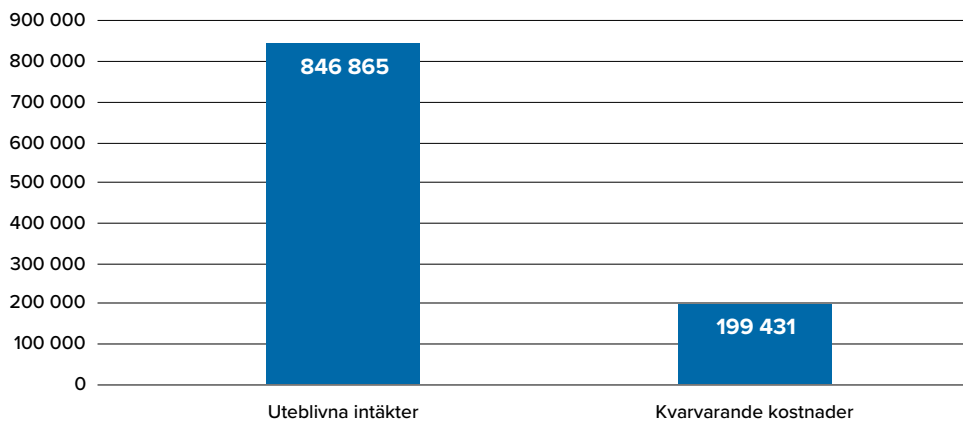
Evenemang och tävlingar (som arrangör eller medarrangör)

Figur 1 visar uteblivna intäkter och kvarvarande kostnader i de föreningar som har haft negativa konsekvenser vad gäller evenemang och tävlingar under perioden. Vad gäller kostnader redovisas enbart utfallet för de kostnader som föreningen inte kan avbokas eller få tillbaka. Figur 2 och 3 visar hur uteblivna intäkter och kostnader har fördelat för respektive undergrupp.

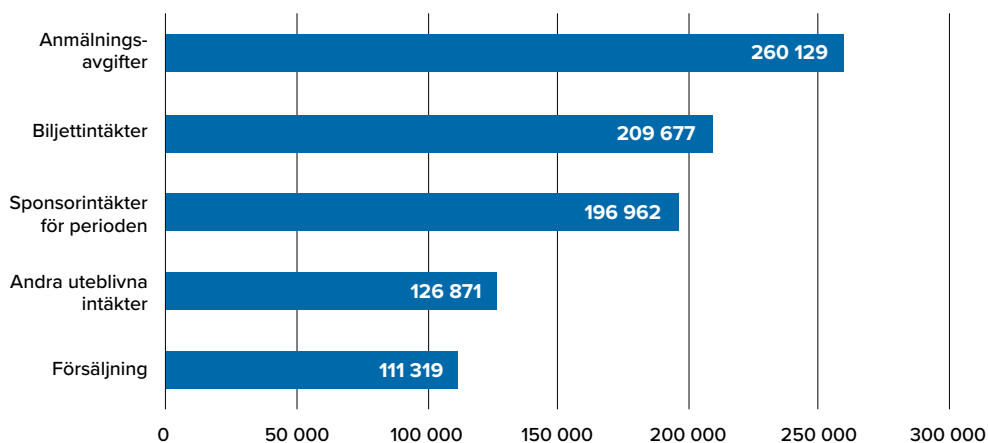
Uteblivna intäkter – Ange uteblivna intäkter för de evenemang och tävlingar som påverkats negativt under perioden 12 mars – 30 juni (ex. ställts in). Det kan handla om anmälningsavgifter, biljettintäkter, försäljning vid evenemang, sponsorintäkter eller liknande. Tänk på att det enbart gäller de evenemang där ni själva är anordnare eller medarrangör. Utgå från budgeterade intäkter eller utfallet från förra gången evenemanget genomfördes.

Kostnader – Ange föreningens kostnader för de evenemang och tävlingar som påverkats negativt under perioden 12 mars – 30 juni (ex. ställts in). De kan handla om hyror, personal-kostnader, inköp av material som inte kan återanvändas eller liknande. Ange enbart de kostnader som föreningen inte kan avboka eller få tillbaka.

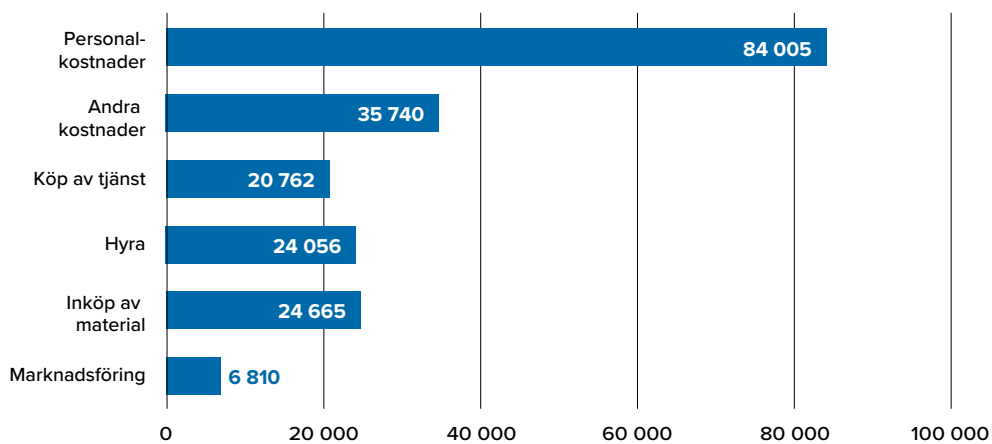
Figur 1. Ekonomiska konsekvenser för evenemang och tävlingar (tkr).

Figur 2. Uteblivna intäkter för evenemang och tävlingar – fördelat på typ av intäkt (tkr).

Figur 3. Kvarvarande kostnader för evenemang och tävlingar – fördelat på typ av kostnad (tkr).

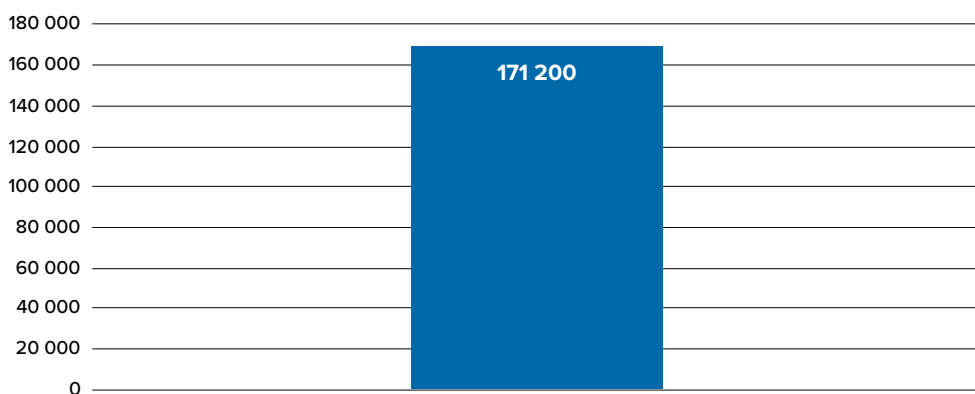

Träningsverksamhet

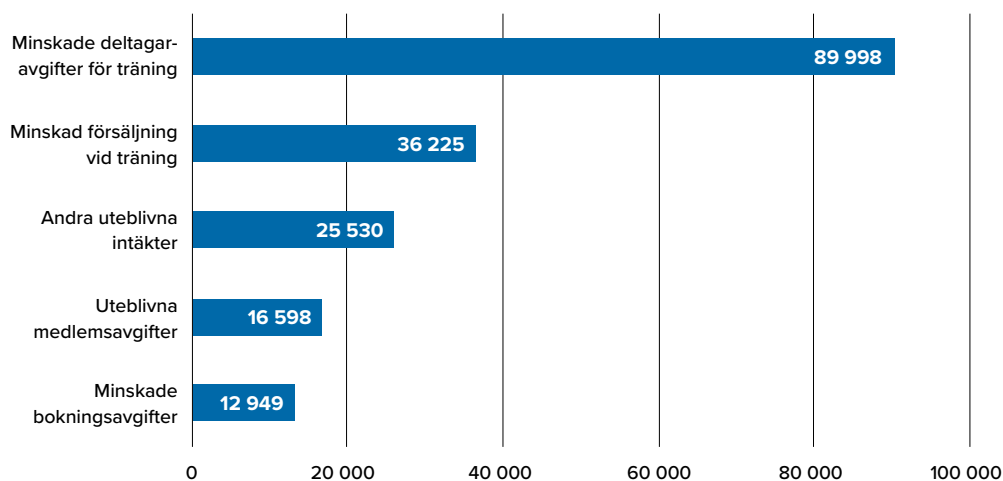
Figur 4 visar uteblivna intäkter för föreningens träningsverksamhet. I denna del har inte kvarvarande kostnader räknats med. Figur 5 visar hur dessa uteblivna intäkter fördelar sig på typ av intäkt.

Uteblivna intäkter – Ange uteblivna intäkter för den träning som påverkats negativt under perioden 12 mars – 30 juni (ex. ställts in). Det kan handla om minskade deltagaravgifter, uthyrnings- och bokningsavgifter (ex. strötider, dagbiljetter) eller minskad försäljning under perioden. Utgå från budgeterade intäkter eller utfallet från samma period under föregående år.

Figur 4. Uteblivna intäkter för träningsverksamhet (tkr).

Figur 5. Uteblivna intäkter för träningsverksamhet – fördelat på typ av intäkt (tkr).

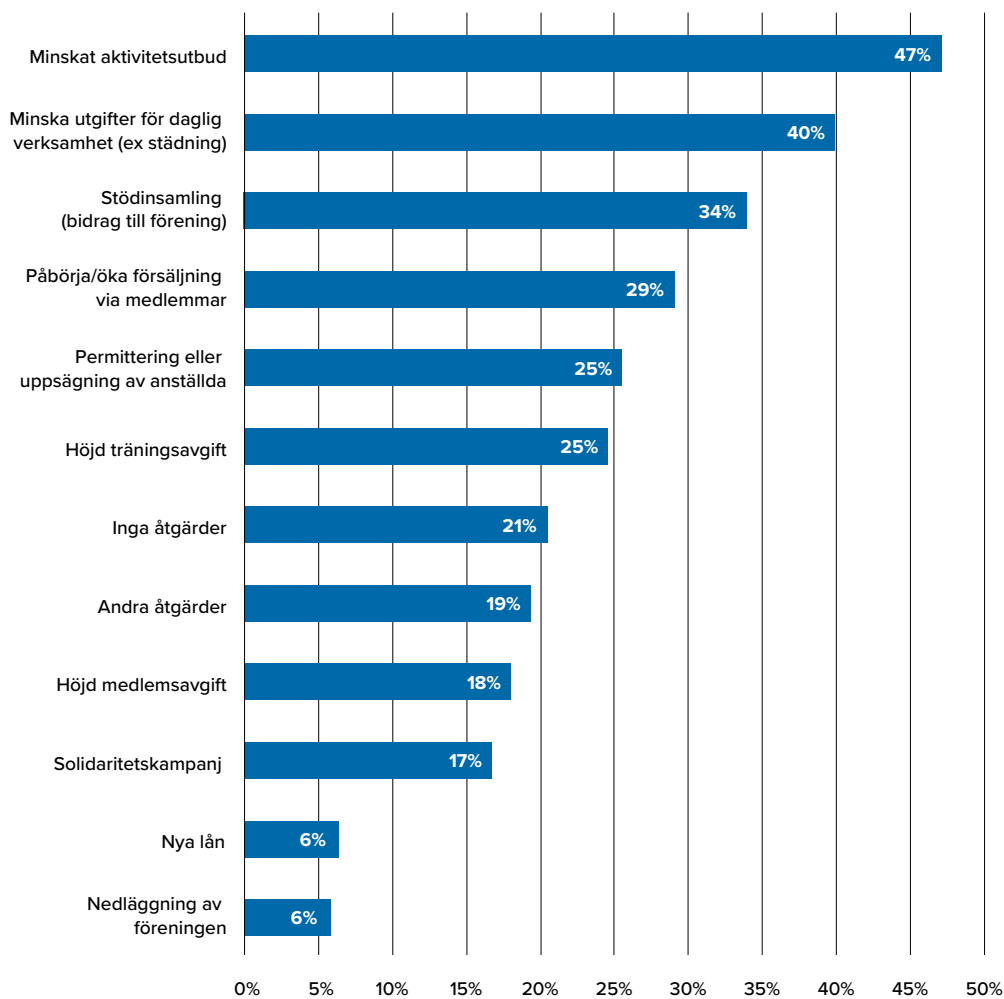

Åtgärder för att klara den dagliga driften

Avslutningsvis har vi frågat föreningen vilken typ av konsekvens som kan komma att bli aktuell för att klara den dagliga driften. En förening kan ange flera svarsalternativ.

Åtgärder – Ange vilken/vilka åtgärder som kan komma att bli aktuella för att klara den dagliga driften av föreningens verksamhet.

Figur 6. Andel föreningar som ser olika åtgärder som aktuella på grund av corona (%).

Riksidrottsförbundet

Idrottens Hus, Box 11016, 100 61 Stockholm | Tel: 08 - 699 60 00
E-post: riksidrottsforbundet@rf.se | Hemsida: www.rf.se